

Hyllingen beitelag
Tydalsvegen 1233
7590 TYDAL
v/ Ola Morten Græsli

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marte Synnøve Lilleeng,

Avslag på søknad om skadefellingstillatelse på bjørn i Tydal kommune 1.juli 2019

Ola Morten Græsli i Hyllingen beitelag søkte 1.juli om skadefellingstillatelse av bjørn. Grunnlaget for søknaden var dokumenterte spor etter brunbjørn i Græsli i Tydal kommune i et område der det har vært store tap av sau til bjørn i 2018 med potensiale for store skader også i 2019. Fylkesmannen har etter en totalvurdering ikke funnet det riktig å gi tillatelse til skadefelling av bjørn etter sporobservasjonen. Søknad om skadefellingstillatelse avslås. Fylkesmannen legger kravene til dokumentasjon av tap til grunn for vedtaket. Vedtaket kan påklages innen tre uker.

(Til informasjon: Mandag 1.juli kl. 16:25 ble det gitt skadefellingstillatelse på en bjørn i områdene nord og øst for Fv. 705 i Selbu og Tydal kommuner med bakgrunn i dokumenterte tap. Videre ble det søndag 7.juli kl. 12:20 gitt ytterligere en skadefellingstillatelse på en bjørn, i deler av Selbu, Midtre Gauldal, Holtålen og Tydal kommuner, også her etter dokumenterte tap til bjørn. Ref sak nr. 2019/5404.)

Søknad

Ola Morten Græsli i Hyllingen beitelag søkte 30. juni 2019 muntlig og med skriftlig søknad mandag 1. juli kl. 15.25 om tillatelse til skadefelling av en (1) bjørn i Tydal kommune. Bakgrunnen for søknaden var spor av bjørn, dokumentert av Statens Naturoppsyn (SNO). Spor ble funnet i et område som i 2018 hadde store tap av sau til bjørn. Søknaden begrunnes med påfølgende skadepotensiale på sau i 2019, begrenset mulighet for flytting av dyr, samt at økt menneskelig tilstedeværelse i området vil kunne medføre tap av beitedyr til bjørn i tilgrensende områder. Den muntlige søknaden ble muntlig avslått per telefon 30.juni.

Forskrifter og betingelser knyttet til betinget skadefelling av bjørn

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9.

I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning."

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

"...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak"*

Betingende fellingstillatelser

Miljødirektoratet har i brev av 29. mai 2019 fattet vedtak om betinget skadefelling på bjørn etter en vurdering av bestandssituasjonen og den skade som bjørn påfører bufe og tamrein i enkelte rovviltregioner. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, har direktoratet gitt fylkesmennene i region 6, 7 og 8 en kvote for betinget skadefelling på totalt 5 brunbjørner. Det er per 4. juli 2019 felt 2 bjørn totalt i region 6, 7 og 8. Gjenværende betinget kvote for region 6, 7 og 8 er følgelig 3 dyr.

Bestandsstatus

Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av Miljødirektoratet i vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn, jf. brev datert 29. mai 2019 der direktoratet konstaterer i sine vurderinger at bestanden av brunbjørn ligger under det fastsatte bestandsmålet for regionene 6-8.

Bestanden av brunbjørn i Norge blir primært overvåka ved å analysere DNA fra innsamlet ekskrement og hår. De analyserte prøvene med DNA gjør det mulig å fastslå hvor mange brunbjørner som minimum har vært innom Norge i løpet av ett år, hvor de har oppholdt seg og fordelinga mellom hanner og binner. Bestandsmålet er gitt i tallet på årlige ynglinger. I følge Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin rapport 1658 - 2019 ble det mest sannsynlig født 8 bjørnekull i Norge. Rapporten forteller om en liten nedgang i beregnede antall ynglinger av bjørn for region 6, fra 2017 til 2018 og beregnet at antall ynglinger i 2018 var 1,9. Bestandsrapportene fra perioden 2010-2018 tyder på at bjørnebestanden i region 6 er forholdsvis stabil, og under bestandsmålet for regionen. Det er registrert 32 individer av bjørn i regionen i 2018, 20 hanndyr og 12 binner. Dette er 1 dyr mer enn i 2017. Legger vi DNA- dataene fra de foregående år til grunn, ser vi at binneandelen over flere år har vært svakt økende (2018: 37 % 2017: 39 % 2016: 38 %, 2015: 42 %, 2014: 37 %, 2013: 34 %, 2012: 31 %, 2011: 31 %, 2010: 30 % og 2009: 30 %). Ut fra denne informasjonen kan vi forvente at binneandelen i bestanden i 2019 er ca. 40 % (1,5 ganger så mange hanndyr som binner) som er fastsatt som måltall i rovviltforliket. På bakgrunn av disse opplysningene anser Fylkesmannen i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivarettatt. Føre-var-prinsippet kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne

saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor av føre-var-prinsippet jf. § 9 kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I løpet av 2019 er det så langt registrert avgang på 2 bjørner i region 6, hvorav 1 er belastet kvote for betinget skadefelling.

Miljørettslige prinsipper

Fylkesmannen har ikke gjort noen nærmere vurdering av de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens kapittel II, eller vurdert bestandsmessige konsekvenser av et eventuelt uttak av bjørn i denne saken. Dette da det her treffes vedtak om avslag på søknader om skadefelling av bjørn, med bakgrunn i rovviltforskriften § 9. Det forventes ikke at dette avslaget vil ha noen påvirkning på naturmangfoldet.

Fylkesmannens vurdering

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

I Tydal kommune slippes ifølge NIBIO's kartressurs Kilden om lag 500 sau på beite. I tillegg inngår kommunens arealer i Essand og Riast/Hylling reinbeitedistrikter. I årene 2016 - 2018 er til sammen 13 sau dokumentert tatt av bjørn i området, alle sørøst for Fv. 705, og alle i 2018. Det er særlig besetningen til Græsli som har hatt disse tapene.

Ved tidspunkt for søknad var det ingen påviste kadaver i Tydal kommune i 2019. Fylkesmannen kan ikke se at kravet i rovviltforskriften § 9 til skadenes omfang oppfylles ved tidspunkt for søknad. Fylkesmannen vurderer samtidig at dette heller ikke gir grunnlag for å innvilge midler til andre forebyggende tiltak.

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som forvaltningsområder for bl.a. bjørn skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det nasjonale bestandsmålet for bjørn er ikke nådd hverken nasjonalt eller i region 6, noe som medfører at terskelen for å innvilge søknader om skadefellingstillatelse på bjørn innenfor forvaltningsområdet er svært høy. Området hvor kadaverfunnene er gjort befinner seg utenfor det definerte forvaltningsområdet for bjørn i region 6, og terskelen for iverksetting av skadefelling på bjørn skal dermed være lavere i disse områdene.

Fylkesmannens konklusjon

Etter en grundig vurdering av søknaden har Fylkesmannen ikke funnet grunnlag for å gi skadefellingstillatelsen på 1 bjørn i Tydal kommune ved tidspunkt for søknad. Fylkesmannen forholder seg til rovviltforskriftens krav til skadeomfang. I Tydal var det på tidspunkt for søknad ingen dokumenterte kadaver tatt av bjørn, og Fylkesmannen vurderer det slik at skadefelling på nåværende tidspunkt derfor ikke er et aktuelt tiltak.

Til informasjon: Mandag 1.juli kl. 16:25 ble det gitt skadefellingstillatelse på en bjørn i områdene nord og øst for Fv. 705 i Selbu og Tydal kommuner med bakgrunn i dokumenterte tap. Videre ble det søndag 7.juli kl. 12:20 gitt ytterligere en skadefellingstillatelse på en bjørn, i deler av Selbu, Midtre Gauldal, Holtålen og Tydal kommuner, også her etter dokumenterte tap til bjørn.

Fylkesmannens vedtak:

Fylkesmannen avslår Ola Morten Græsli i Hyllingen beitelags søknad om skadefellingstillatelse på bjørn, datert 1. juli. Bakgrunnen for avslaget er vurderingene ovenfor, vedtak om betingede tillatelser fra Miljødirektoratet av 1. juni med tilleggskvote gitt fra og med 17. juni og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 6.

Klagerett og andre saksopplysninger

Dette vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages, innen 3 uker etter at avgjørelsen er mottatt/ gjort tilgjengelig på www.miljøvedtak.no. En eventuell klage rettes til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen. Klagen skal nevne det vedtak som klagen gjelder og nevne den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og eventuelle opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Alle vedtak som angår felling av fredet rovvilt blir gjort tilgjengelig på www.miljøvedtak.no. De som ønsker å motta vedtak som angår felling av fredet rovvilt kan abonnere på vedtakene der og dermed få de tilsendt per e-post fortløpende. Abonnementet kan avgrenses til bestemte områder.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Marte Synnøve Lilleeng
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM
Tydal kommune		7590	TYDAL